

ABORDĂRI CONTABILE ALE PARTIDELOR POLITICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

POTORAC SORINA, studentă, CON-181

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavril Bănulescu-Bodoni, 61
e-mail: potorac.sorina@gmail.com

Summary. *In this article are examined the problems of the structure, of recognizing, evaluating and accounting the revenues and expenses of political parties, as well as the presentation of their related information in the financial statements. Through the analytical method, the financial statements of the Liberal Party were investigated, and it results that the Liberal Party has limited funding sources compared to the payments made.*

Keywords: *Political party, Non-commercial organization, Incomes of the political party, Expenses of the political party.*

JEL CLASSIFICATION: L31, M41, M48

INTRODUCERE

În conformitate cu legislația în vigoare, partidele politice reprezintă organizații necomerciale. Contabilitatea partidelor politice în Republica Moldova are drept scop calcularea și prezentarea informațiilor financiare tuturor categoriilor de utilizatori: conducerea și membrii partidului, publicul, Comisia Electorală Centrală etc.

În prezentul articol sunt examinate problemele componenței, recunoașterii, evaluării și contabilizării veniturilor și cheltuielilor partidelor politice, precum și prezentării informațiilor aferente acestora în situațiile financiare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analiza surselor bibliografice. Modul general de ținere a contabilității și întocmire a situațiilor financiare la nivelul partidelor politice este reglementat de un șir de acte normative, dintre care principalele sunt:

- Legea contabilității și raportării financiare [2];
- Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale (ONC) [1];
- Planul de conturi pentru ONG [8];
- Standardele Naționale de Contabilitate [4, 11].

Unele aspecte ale contabilității și raportării financiare ale partidelor politice sunt expuse în literatura de specialitate de către savanții autohtoni: Nedeița A., Prisăcari T., etc. [5, 6, 7].

Metodologia cercetării. Cercetarea care stă la baza acestei lucrări este una de tip analitic cu scopul de a descrie particularitățile veniturilor și cheltuielilor partidelor politice, bazată atât pe material teoretic cât și legi, acte normative cu modificări și completări ulterioare. Pe de altă parte, cercetarea analitică a fost aplicată la sintetizarea concluziilor adiacente studiului practic.

Componența veniturilor și cheltuielilor. În indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în ONC, sunt prezentate definițiile veniturilor și cheltuielilor: veniturile reprezintă creșteri, iar cheltuielile – diminuări ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei de gestiune, respectiv sub forma intrărilor/ieșirilor sau majorării/micșorării activelor ori diminuării/majorării datoriilor, care au drept rezultat creșteri ale capitalului propriu [1, p. 133].

De menționat, că activitatea ONC generează diverse tipuri de venituri și cheltuieli, care, conform reglementărilor contabile actuale, se clasifică în trei grupe principale:

- 1) venituri și cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială;
- 2) alte venituri și cheltuieli (cu excepția veniturilor și cheltuielilor din activitatea economică);
- 3) venituri și cheltuieli din activitatea economică [5].

Totodată, veniturile partidelor politice se formează din diverse surse de finanțare, cum ar fi:

- cotizații de membru de partid;

- donații, inclusiv cele colectate în cadrul manifestărilor de agrement, culturale, sportive sau alte manifestări de masă organizate de partid;
- subvenții de la bugetul de stat;
- venituri obținute din activități proprii, în condițiile legii și prevăzute în mod expres în statutul partidului politic [3, art. 25].

Cheltuielile partidelor sunt limitate la nivelul surselor private de finanțare, iar la nivelul alocațiilor din bugetul de stat acestea au destinații exacte și limitate. Astfel, subvențiile de la bugetul de stat pot fi utilizate pentru următoarele destinații:

- ✓ cheltuieli pentru întreținerea și/sau locațiunea sediilor;
- ✓ cheltuieli de personal;
- ✓ cheltuieli pentru presă și materiale promoționale;
- ✓ cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate;
- ✓ cheltuieli pentru telecomunicații;
- ✓ cheltuieli pentru primirea delegațiilor din străinătate;
- ✓ investiții în bunuri mobile și imobile necesare activității partidului;
- ✓ cheltuieli de birotică;
- ✓ cheltuieli de audit;
- ✓ cheltuieli pentru organizarea de întruniri, manifestații publice, seminare și alte cursuri de instruire pentru membrii de partid, desfășurate pe teritoriul țării [10, p. 61].

Recunoașterea și evaluarea veniturilor și cheltuielilor. Recunoașterea constă în stabilirea perioadei de gestiune în care veniturile și cheltuielile pot fi înregistrate în contabilitate și în situațiile financiare, iar evaluarea – în determinarea mărimii valorice a acestora. La recunoașterea și evaluarea veniturilor și cheltuielilor ONG trebuie să asigure:

- delimitarea veniturilor și cheltuielilor pe perioade de gestiune;
- respectarea principiilor contabile;
- corelarea veniturilor și cheltuielilor pe perioade de gestiune;
- confirmarea documentară a veniturilor și cheltuielilor [2].

Veniturile și cheltuielile câștigate/ suportate în perioada curentă, dar care se referă la perioadele de gestiune ulterioare și depășesc pragul de semnificație stabilit în politicile contabile, se recunosc ca venituri sau cheltuieli anticipate. În perioadele de gestiune ulterioare aceste venituri/ cheltuieli urmează a fi decontate la veniturile/ cheltuielile curente prin metoda liniară sau în alt mod stabilit de ONG [1].

Recunoașterea și evaluarea veniturilor și cheltuielilor trebuie să asigure respectarea următoarelor principii de bază:

1) contabilitatea de angajamente, potrivit căruia veniturile și cheltuielile se recunosc în perioada în care au fost câștigate/suportate, indiferent de momentul plății numerarului sau compensării sub altă formă;

2) prudența, conform căruia mărimea veniturilor nu trebuie să fie supraevaluată, iar a cheltuielilor – subevaluată;

3) concordanța, care prevede corelarea veniturilor și cheltuielilor aferente aceluiași tranzacții pe perioade de gestiune. Totodată, reglementările contabile naționale permit recunoașterea veniturilor și, respectiv, cheltuielilor și în cazurile când acestea nu sunt corelate reciproc [2].

Înregistrarea operațiunilor în contabilitate. După recunoaștere și evaluare, veniturile și cheltuielile trebuie înregistrate în conturi contabile. Conturile contabile aplicabile în acest sens sunt conturile din clasele: 6 „Conturi de Cheltuieli”, 7 „Conturi de Venituri” ale Planului de conturi pentru ONG [8].

Schemele de înregistrări contabile trebuie să se întocmească de către fiecare ONG de sine stătător în funcție de tipul tranzacțiilor efectuate, ținând cont de regulile de funcționare a conturilor de venituri și cheltuieli. Acumularea pe parcursul anului de gestiune a veniturilor și cheltuielilor partidelor politice se înregistrează prin următoarele formule contabile:

- ➔ la suma veniturilor din cotizațiile membrilor de partid:

Ct 731 „Venituri din cotizațiile membrilor și contribuțiile bănești sau în natură ale membrilor și simpatizanților”

→ la suma veniturilor din donații:

Ct 733 „Venituri din donații și sume sau bunuri primite prin sponsorizare”

→ la suma veniturilor obținute de la bugetul de stat:

Ct 736 „Resurse obținute de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale și subvenții pentru venituri”

→ la suma veniturilor din acțiuni cu scop social sau profesional:

Ct 737 „Venituri din acțiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit statutului de organizare și funcționare”

→ la suma veniturilor extraordinare:

Ct 771 „Venituri din subvenții pentru evenimente extraordinare și altele similare”

→ la suma cheltuielilor de presă:

Dt 623 „Cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate”

→ la suma cheltuielilor de deplasare:

Dt 624 „Cheltuieli cu transportul de bunuri și personal”

→ la suma cheltuielilor de deplasări:

Dt 625 „Cheltuieli cu deplasări, detașări și transferări”

→ la suma cheltuielilor cu personalul:

Dt 641 „Cheltuieli cu salariile personalului”

Menționăm, că în literatura de specialitate găsim unele scheme de înregistrări contabile aferente veniturilor și cheltuielilor [5, p. 85-107].

Reflectarea informației privind veniturile și cheltuielile în situațiile financiare. Informația privind veniturile și cheltuielile sunt prezentate în situația de venituri și cheltuieli, care se întocmește anual în baza datelor rulajelor conturilor de evidență a veniturilor și cheltuielilor conform unui formular tipizat aprobat de către Ministerul Finanțelor, prezentat în anexa 1 la Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în ONG [1, p. 156].

În tabelul de mai jos sunt analizate informațiile din situațiile financiare ale Partidului Liberal din Republica Moldova pentru perioada de gestiune a anului 2018, reieșind din rezultatele oferite de societatea de audit „Consulting-Modern” SRL. Scopul propus: analiza indicilor de venituri și cheltuieli, conform Standardului Internațional privind Serviciile aferente 4400 „Angajamente pentru îndeplinirea procedurilor convenite în ceea ce privește informațiile financiare” [6].

Tabelul 1: Sursele de finanțare ale Partidului Liberal și principalele categorii de cheltuieli înregistrate în anul 2018

Surse de finanțare/ venituri, total, lei	4.530.395,59
Subvenții de la bugetul de stat	4.529.345,59
Donații din partea membrilor de partid/ de la alte persoane fizice	(600)
Cotizații de membru de partid	1.650,00
Plăți/ cheltuieli, total, lei	7.552.832,48
Cheltuieli pentru întreținerea sediilor	1.140.857,72
Cheltuieli de personal	2.769.082,68
Cheltuieli pentru presă și materiale promoționale	1.014.389,33
Cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate	299.818,37
Cheltuieli pentru telecomunicații	29.711,21
Plata cotizațiilor în organizațiile internaționale	-
Cheltuieli de birotică, comision bancar	46.850,77
Cheltuieli pentru organizarea de întruniri	191.995,31
Alte cheltuieli	416.067,36

Sursa: [9]

Potrivit reprezentării de mai sus, se poate aprecia, că în anul 2018 plățile organizației constituind aproximativ 7,55 milioane lei depășesc mărimea surselor de finanțare de 1,67 ori, ceea ce ar însemna că partidul a suportat însemnate cheltuieli, îndeosebi în domeniul: remunerării

personalului (2,77 mil. lei), întreținerea sediilor (1,14 mil. lei), presă (1 mil. lei). Principala sursă de finanțare fiind sub formă de subvenții de la bugetul de stat (4,53 mil. lei).

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În concluzie, putem afirma că obiectivul prezentei cercetări a fost atins, așa cum s-a reușit abordarea principalelor momente-cheie:

1. Sursele de finanțare ale partidelor politice;
2. Principalele destinații ale ieșirii resurselor;
3. Cercetarea indicatorilor în baza informațiilor financiare ale Partidului Liberal.

În scopul asigurării transparenței informațiilor privind veniturile și cheltuielile partidelor politice propunem: întocmirea unei note informative la situația de venituri și cheltuieli, în care să fie prezentate mai detaliat sursele de finanțare și cheltuielile suportate pe seama acestora.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=57317&lang=ro
2. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110399&lang=ro
3. Legea privind partidele politice nr. 294-XVI din 21.12.2007. <http://www.parlament.md/CadrulLegal/Legeaprivindpartidelepolitice/tabid/156/language/ro-RO/Default.aspx>
4. Modificările Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.48 din 12.03.2019. <https://monitorul.fisc.md/NAS/modificarile-la-snc-cheltuieli-in-vigoare-din-1-ianuarie-2020.html>
5. Nedeița A., Prisacar T. *Particularitățile managementului financiar și contabilității în organizațiile necomerciale*. Ghid practico-metodic. – Chișinău: Bonss Office, 2013.
6. Nedeița A., Taban E. *Noile indicații metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale: conținutul de bază și modul de implementare*. În: Contabilitate și audit, nr. 6, 2015.
7. Nedeița, A., Popovici A. *Tratamentul contabil al veniturilor și cheltuielilor organizațiilor necomerciale*. În: *Economica*, 2015, nr. 4 (94), p.61-71. ISBN 1810-9136.
8. Plan de conturi pentru ONG conform Ordinului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 1969 din 2007. <https://www.contzilla.ro/wp-content/uploads/2015/09/Plan-de-conturi-pentru-ONG1.pdf>
9. Raportul auditorului independent privind gestiunea economico-financiară a Partidului Liberal pentru perioada de gestiune a anului 2018. // [https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Audit_partide/PL%202018%20\(2\)\(1\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Audit_partide/PL%202018%20(2)(1).pdf)
10. Regulament privind finanțarea activității partidelor politice Nr. 2521 din 18.06.2019. [https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Regulamentul%20finan%C8%9Barea_partidelor%20politice%20\(2\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Regulamentul%20finan%C8%9Barea_partidelor%20politice%20(2).pdf)
11. Standardele Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 118 din 06.08.2013. https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/snc-ordin_nr.118_0.pdf

Coordonator științific: POPOVICI ANGELA, dr., conf.univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavril Bănulescu-Bodoni, 61
e-mail: a.j.popovici@gmail.com